

'Links is niet links meer'

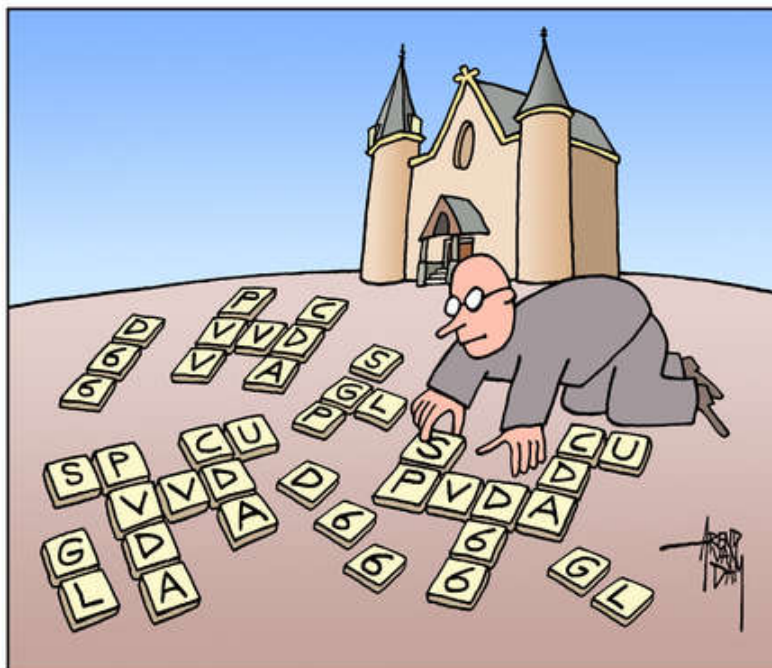
Caspar van den Berg over politieke scheidslijnen

De oude klassieke tegenstelling tussen progressief en conservatief is tot op de draad versleten. Dat schema voldoet niet meer om de partijpolitieke opstelling te begrijpen, betoogt Caspar van den Berg, hoofddocent bestuurskunde aan de Universiteit Leiden.

'Uit de recente verkiezingen in de VS, Frankrijk, Groot-Brittannië en tot op zekere hoogte Nederland, lijkt een beeld naar voren te komen van een kantelend politieke initiatief', schrijft Van den Berg. 'Waar historisch de haves behoudend waren en de relatieve have-nots het systeem wilden veranderen, zien we nu dat mensen met hoge inkomens verandering (stelselaanpassingen, vooruit met vrijhandel en Europese integratie) willen, terwijl de groepen die een lager inkomen hebben, juist behoudend en protectionistisch kijken naar in de 20ste eeuw verworven rechten en voorzieningen'.

[Lees verder >](#)

Letter voor letter

De kabinetsformatie van 2017 - nog lang niet voltooid - kan al worden bijgeschreven in het rijtje van moeizame, zoekende formaties, eentje waarvan de uitkomst niet bij voorbaat vast staat en waar letter voor letter moet worden bijeengezocht. Arend van Dam ziet het als scrabble. Hoe vaak is dat beeld al eerder gebruikt?

Paul de Goede, senior-beleidsmedewerker Binnenlandse Zaken

'... De massa beoordeelt politici niet door naar hen te luisteren, maar door naar hen te kijken. Niet de toespraken, de moties, de initiatiefvoorstellen en de interpellaties doen ertoe, maar de houding, de kleding, de emotie, de lichaamstaal: kortom het beeld. In die context is het volkomen logisch om [zoals Thierry Baudet deed] de commissievergaderzaal te verlaten en je prominent op te stellen voor het oog van het volk door het kordaat leiding geven aan het transport van een vleugel....'

[Lees de column >](#)

Frankrijk

Europa

Carte Blanche voor president Macron?

> [Lees verder](#)

Groot-Brittannië

Brexit, een jaar verder.

> [Lees verder](#)

Duitsland

Onder de Duitse vleugels.

> [Lees verder](#)

Polen

Uitholling van de rechtsstaat zet de Poolse democratie onder druk.

> [Lees verder](#)

Agenda

5 juli 2017, Den Haag

[De Britten en de Brexit](#)
Democratie in Debat

6 september 2017, Den Haag

[De groene strijd: Nederland op weg naar duurzaamheid](#)
Democratie in Debat

15 september 2017, Den Haag

[Prinsjeslezing - eenheid in verscheidenheid](#)

Andere activiteiten

[> Uitgebreide agenda](#)

Kabinetsformatie (1) - 'tusseninformatieur'

binnenland

Op cruciale momenten duiken ze op tijdens kabinetsformaties: 'tusseninformateurs'. Een beschouwing.

[> Lees verder](#)

Kabinetsformatie (2) - deus ex machina

Informateurs zijn er ook om vastgelopen onderhandelingen weer op gang te brengen – als een deus ex machina. Een overzicht.

[> Lees verder](#)

Kabinetsformatie (3) - in België

België is nog steeds recordhouder als het om de duur van kabinetsformaties gaat: meer dan 500 dagen. Een ervaring.

[> Lees verder](#)

Kabinetsformatie (4) - in de Tweede Kamer

Wat doet de Tweede Kamer ten tijde van kabinetsformaties? Wat kun je met een demissionair kabinet? Een bericht.

[> Lees verder](#)

Kabinetsformatie (5) - de begroting

Wat gebeurt er straks op Prinsjesdag? Hoe komt zonder een volwaardig kabinet een begroting tot stand? Een uitleg.

[> Lees verder](#)

Kabinetsformatie (6) – het 'perfecte' kabinet

Hoe ziet het ideale, perfecte kabinet er uit? Terug naar De Quay, Drees of misschien zelfs Pierson? Komt Rutte II ook in de buurt? Een column.

> [Lees verder](#)

Als deze twee er niet uitkomen, dan moeten de graven open.

Gijs van der Wiel, hoofddirecteur van de Rijksvoorlichtingsdienst, woordvoerder van informateurs en formateurs, tijdens de lange kabinetsformatie van 1977. In oktober - vijf maanden na de verkiezingen - werden twee 'tusseninformatie', de buitenstaanders Vrolijk en Verdam, beiden Commissaris der Koningin, benoemd om de impasse te doorbreken. Maar ook die twee kwamen er niet uit...

En verder

Nieuws

Het tellen van stemmen. Hoe het steeds weer moeilijker blijkt dan gedacht.

[Lees verder >](#)

De Grondwet staat in de steigers. Hoe de Tweede en Eerste Kamer stilletjes bezig zijn met allerlei grondwetswijzigingen.

[Lees verder >](#)

Huidige ministers van staat

- [Herman Tjeenk Willink](#) (sinds 2012)
- [Hans van den Broek](#) (sinds 2005)
- [Wim Kok](#) (sinds 2003)
- [Jos van Kemenade](#) (sinds 2002)
- [Frits Korthals Altes](#) (sinds 2001)
- [Ruud Lubbers](#) (sinds 1995)

Langste kabinetsformaties

- 1977 - [Van Agt I](#) - 208 dagen
- 1973 - [Den Uyl](#) - 163 dagen
- 2010 - [Rutte I](#) - 127 dagen
- 2003 - [Balkenende II](#) - 125 dagen
- 1956 - [Drees IV](#) - 122 dagen
- 1994 - [Kok I](#) - 111 dagen
- 2017 - ? - 103 dagen (per 26 juni)

Partners

Colofon

De Hofvijver is een uitgave van het Montesquieu Instituut en zijn partners. [Lees verder >](#)

> [Eerder verschenen nummers](#)

> [Contact met de redactie](#)

Parlement.com

[Kiezers](#)
[Partijen](#)

Europa-Nu.nl

[Praktisch Europa](#)
[Europa in de wereld](#)

**Montesquieu-
Instituut.nl**

[Het instituut](#)
[Onderzoek](#)

[Tweede Kamer](#)
[Eerste Kamer](#)
[Regering](#)
[Polder](#)
[Europa](#)

[Nederland en Europa](#)
[Hot Issues](#)
[Beleid en toekomst](#)
[Wie doet wat](#)
[Wat komt eraan](#)

[Onderwijs](#)
[Activiteiten](#)
[Publicaties](#)
[Europa](#)
[Nederland](#)